

CYNGOR GWYNEDD – Adroddiad i Gabinet Cyngor Gwynedd

Teitl yr eitem:	<i>Adroddiad Monitro Blynyddol - Cynllun Datblygu Lleol 2022-2023</i>
Aelod Cabinet:	<i>Cynghorydd Dafydd Meurig – Aelod Cabinet Amgylchedd</i>
Swyddog perthnasol:	<i>Gareth Jones</i>
Dyddiad y cyfarfod:	<i>10 Hydref 2023</i>

1. Penderfyniad a Geisir:

Bod y Cabinet yn derbyn Adroddiad Monitro Blynyddol 5 (Atodiad 1) a chytuno i gyflwyno i'r Llywodraeth erbyn diwedd mis Hydref 2023.

2. Y rheswm pam fod angen i'r Cabinet wneud y penderfyniad:

Mae Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Lleol) (Cymru) 2005 gosod allan yr angen i fonitro'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) yn flynyddol ac i gyflwyno Adroddiad Monitro Blynyddol i Lywodraeth Cymru erbyn 31ain Hydref yn flynyddol.

Penderfynodd y Cabinet ym mis Mehefin 2022 i ddod a'r cytundeb cydweithio ar faterion polisi cynllunio efo Cyngor Sir Ynys Mon i ben. Golygai'r penderfyniad yma fod y Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd oedd yn gwneud penderfyniadau ar faterion polisi cynllunio, gan gynnwys yr Adroddiad Monitro Blynyddol, hefyd yn dod i ben. Cyflwynwyd adroddiad i'r Cabinet mis Mehefin 2023 pryd cytunwyd ar y Trefniant Llywodraethu newydd ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol Newydd a materion Polisi Cynllunio eraill. O ganlyniad i'r penderfyniad yma mae'r Adroddiad Monitro Blynyddol wedi cael ei gyflwyno i'r Gweithgor Polisi Cynllunio newydd am sylwadau ar gyfer ystyriaeth gan y Cabinet. Felly bwriad yr Adroddiad yma ydi cyflwyno'r pumed Adroddiad Monitro Blynyddol sydd yn berthnasol i'r cyfnod 1 Ebrill 2022 - 31 Mawrth 2023 a sylwadau'r Gweithgor, ar gyfer sylwadau a penderfyniad gan y Cabinet i yrru'r Adroddiad i Llywodraeth Cymru erbyn 31 Hydref 2023

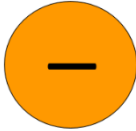
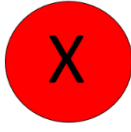
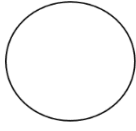
3. Cyflwyniad a Rhesymeg

3.1 Cefndir

Y Fframwaith Fonitro (Pennod 7 yn y Cynllun)

- 3.1.1 Mae'r AMB yn sail tystiolaeth bwysig ar gyfer adolygu'r CDLI ar y Cyd a dros amser gall AMB ddangos tueddiadau, adnabod unrhyw bolisiau sydd yn cyflawni ai peidio, ac amlygu unrhyw wagle neu ddiffyg o ran polisi. Mae gan CDLI ar y Cyd Gwynedd a Môn fframwaith fonitro sydd wedi ei gytuno efo'r Arolygydd yn ystod yr Archwiliad Cyhoeddus. Mae'r fframwaith i'w weld ym mhennod 7 o'r CDLI ar y Cyd. Mae 70 o ddangosyddion, sydd yn adrodd ar y 5 thema sydd yn y CDLI ar y Cyd.

3.1.2 Fel cymorth gweledol wrth fonitro effeithiolrwydd polisïau ac i roi trosolwg o berfformiad, mae dangosyddion allweddol a chanlyniadau'n cael eu dangos fel a ganlyn:-

Symbol	Disgrifiad	Nifer o Ddangosyddion
	Mae polisi lleol yn cyfrannu tuag at gyflawni amcanion y Cynllun ac yn perfformio'n unol neu'n well na'r disgwyliadau.	33
	Nid yw'r targed polisi ar hyn o bryd yn cael ei gyflawni fel y rhagwelwyd ond nid yw hynny'n arwain at bryderon ynghylch gweithredu'r polisi.	21
	Nid yw polisi lleol yn darparu canlyniad disgwylidig ac mae pryderon canlyniadol ynglŷn â gweithrediad y Polisi.	5
	Nid oes casgliad – mae'r data sydd ar gael yn brin.	0
Dangosyddion sydd wedi ei gyflawni		11

3.1.3 Mae yna ddisgwyliad i bob fframwaith fonitro gynnwys dangosyddion craidd yn ymwneud a'r canlynol:-

Tabl 1: Dangosyddion Craidd

Dangosydd craidd	Cyfeirnod yn y Fframwaith Fonitro
Dosbarthiad gofodol datblygiad tai	D25
Y lefelau cwblhau tai fforddiadwy blynyddol wedi'u monitro yn erbyn y Gyfradd Adeiladu Flynyddol Ddisgwylidig.	D47
Cyfanswm cronol y tai a gwblhawyd wedi'i fonitro yn erbyn y gyfradd cwblhau tai cronol disgwylidig.	D44
Nifer o dai fforddiadwy adeiladwyd o'i gymharu â'r targed sydd yn y Cynllun.	D47
Pa fath o dai fforddiadwy adeiladwyd (daliadaeth).	Heb gynnwys o fewn y fframwaith Monitro mabwysiedig ac nid yw'n cael ei fonitro ar hyn o bryd.

Tir cyflogaeth a ddefnyddiwyd yn erbyn dyraniadau.	D32 & D33
Hyfywdra'r farchnad ar gyfer datblygiadau tai.	D50
Graddfa datblygu ar ddynodiadau tai.	D45 & D46
Datblygu prosiectau isadeiledd allweddol.	Heb gynnwys o fewn y fframwaith Monitro mabwysiedig ac nid yw'n cael ei fonitro ar hyn o bryd
Safleoedd llety Sipsiwn a Theithwyr sydd wedi eu datblygu.	D56, D57 & D58
Graddfa/math y datblygiad agored iawn i niwed a ganiateir o fewn ardaloedd perygl llifogydd C2.	D18

3.1.4 Mae gweddill y dangosyddion sydd i'w gweld yn Fframwaith Fonitro'r CDLI ar y Cyd yn rhai sydd yn benodol i ardal y CDLI y Cyd e.e. dangosyddion ar Wylfa Newydd.

3.1.5 Mae'r tabl isod yn nodi'r weithred sydd yn y Fframwaith Fonitro. Gall gweithrediadau eraill fod yn berthnasol, yn dibynnu ar yr amgylchiadau, e.e. diwygio Canllaw Cynllunio Atodol a fabwysiadwyd. Mae gweithred wedi cael ei nodi yn erbyn bob un dangosydd yn yr AMB fel rhan o'r dadansoddiad. Mae ambell ddangosydd wedi derbyn y lliw llwyd gan fod y dangosydd wedi cael ei chyflawni e.e. mabwysiadu CCA. Mae'r tabl isod yn dangos crynodeb o'r gweithredau yn dilyn asesiad o ddangosyddion y Fframwaith Fonitro:-

Asesiad	Gweithred	Nifer ddangosyddion yn y categori
Ble mae dangosyddion yn awgrymu fod polisiau CDLI yn cael eu gweithredu'n effeithiol	Dim gweithred bellach ei angen heblaw am barhau gyda monitro	46
Asesiad o'r penderfyniadau ar geisiadau cynllunio yn awgrymu nad yw polisiau yn cael eu gweithredu yn y modd y'i bwriedir	Efallai bod angen hyfforddi Swyddog a / neu Aelod	0
Asesiad yn awgrymu bod angen canllaw pellach yn ychwanegol i'r rhai sydd wedi eu hadnabod yn y Cynllun er mwyn i) egluro sut ddylai gweithredu polisi yn gywir, neu ii) i hwyluso	Cyhoeddi Canllaw Cynllunio Atodol ychwanegol, a all gynnwys briffiau datblygu safleoedd penodol, gweithio'n agos gyda'r sector breifat a darparwyr isadeiledd, ble'n berthnasol.	0

datblygiad safleoedd penodol.		
Asesiad yn awgrymu nad yw polisi mor effeithiol a disgwyliwyd iddo fod.	Ymchwil pellach ac ymchwiliad ei angen, gan gynnwys edrych ar wybodaeth gyd-destunol am ar ardal y Cynllun neu faes testun.	13
Asesiad yn awgrymu nad yw polisi yn cael ei weithredu	Adolygu'r polisi yn unol â hynny	0
Asesiad yn awgrymu nad yw'r strategaeth yn cael ei weithredu	Adolygu'r Cynllun	0
Targed wedi ei gyflawni.	Dim angen gweithrediad pellach.	11

3.1.6 Casgliadau Allweddol yr AMB

1. Rhoddwyd caniatâd ar gyfer 315 o unedau preswyl newydd (gan gynnwys ceisiadau i ailystyried neu ymestyn y dyddiad y daw'r caniatadau presennol i ben) yn ystod 2022/23. Gweler dosbarthiad y caniatadau hyn yn Atodiad 2 o'r AMB. Roedd 163 uned (52%) ar gyfer tai fforddiadwy.
2. Cwblhawyd 298 o dai yn ystod y cyfnod monitro yma.
3. Cwblhawyd 122 o unedau tai fforddiadwy yn 2022-23 sydd yn 41% o'r holl unedau a gwblhawyd ar gyfer eleni. Noder nad yw'r ffigyrau hyn yn cynnwys tai sy'n fforddiadwy yn sgil eu lleoliad, a'u maint, fel y gallai fod yn wir mewn rhai ardaloedd yn ardal y Cynllun.
4. Nodir bod 4569 o unedau wedi'u cwblhau yn ardal y Cynllun rhwng y dyddiad cychwyn (2011) a 2022/23, tra bod y taflwybr yn y Cynllun yn nodi cwblhau o 5663 o unedau erbyn y cyfnod hwn. Felly, mae hyn 19.3% yn is na'r ffigwr yn y taflwybr. Mae hyn oherwydd bod y twf economaidd ddim wedi bod ar y raddfa ddisgwyliedig, dydi prosiectau isadeiledd ar raddfa mawr ddim wedi dod yn ei flaen, o ganlyniad i'r pandemig a newydd fod y galw am dai mewn rhai ardaloedd o'r Cynllun ddim wedi bod ar y raddfa ddisgwyliedig.
5. Mae 43.2% o'r unedau tai¹ a ganiatawyd yn ystod y cyfnod Adroddiad Monitro Blynnyddol o fewn y Ganolfan Isranbarthol a'r Canolfannau Gwasanaeth Trefol. Mae 29.8% o'r unedau wedi'u caniatáu o fewn y Canolfannau Gwasanaeth Lleol gyda 27.0% pellach wedi'u caniatáu mewn Pentrefi, Clystyrau ac yng Nghefn Gwlad Agored.

1 Caniatâd newydd am dai neu ganiatâd i ailasesu ac ymestyn y dyddiad pan fo caniatâd blaenorol yn dod i ben

6. Yn y cyfnod Adroddiad Monitro Blynyddol (2022-23), mae 25.8% o'r unedau tai a gwblhawyd yn ardal y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd wedi'u lleoli ar safleoedd sydd wedi'u clustnodi ar gyfer tai.
7. Dwysedd cyfartalog y caniatadau tai newydd yn ardal y Cynllun yn ystod y cyfnod AMB yw 28.5 o unedau fesul hectar.
8. Caniatawyd pump safle eithrio tai fforddiadwy yn ystod y cyfnod Adroddiad Monitro Blynyddol (cyfanswm o 33 uned ar y safleoedd a ganiatawyd).
9. Rhoddwyd caniatâd cynllunio i bedwar uned marchnad leol o'r newydd yn ystod y cyfnod Adroddiad Monitro Blynyddol. Cwblhawyd tri uned marchnad leol yng nghyfnod yr AMB hwn. Nodir mai'r CDLI ar y Cyd yw'r unig Gynllun yng Nghymru sydd gyda'r polisi yma a deallir fod Llywodraeth Cymru erbyn hyn yn edrych i ddatblygu polisi tebyg yn genedlaethol
10. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, mae dros 50% o ganiatadau tai ar safleoedd o'r newydd (heb gynnwys ceisiadau i ailystyried neu ymestyn y dyddiad y daw'r caniatadau presennol i ben) a sy'n cyrraedd y trothwy perthnasol wedi cynnwys y lefel ddisgwyliedig o dai fforddiadwy ar y safle. Ar gyfer yr 6 safle sydd efo 11+ o unedau tai a gafodd ganiatâd yn ystod 2022 i 2023 mae 4 safle ar gyfer datblygiadau 100% o dai fforddiadwy efo un safle arall yn darparu y lefel disgwyliedig o dai fforddiadwy. Yn dilyn asesiad hyfywedd fe gytunwyd oherwydd natur y bwriad nad oedd yn hyfyw cael unedau fforddiadwy ar un safle.
11. Allan o'r unedau gafodd ganiatâd a'u cwblhau ers mabwysiadu'r Cynllun mae'r canran o dai fforddiadwy yn 48%
12. Derbyniodd y Cynghorau 29 Apêl yn ystod y Cyfnod Monitro. Cafodd 53% o'r rhain eu gwrthod. Nid oedd unrhyw un o'r apeliadau a ganiatawyd yn tanseilio'r polisiâu a gynhwysir yn y Cynllun. Roedd yr apeliadau a gymeradwywyd yn ymwneud â materion megis addasrwydd priffyrdd, dyluniad ac effeithiau'r dirwedd. Roedd hefyd apeliadau yn ymwneud â cheisiadau gan ddeiliaid tai a datblygiadau amaethyddol.
13. Un o amcanion strategol y CDLI ar y Cyd yw hwyluso amrywiaeth yn yr economi wledig, mae'r amcan hynny wedi bod yn llwyddiannus yn ystod cyfnod AMB, gyda caniatadau wedi cael ei roi ar gyfer amryw o ddefnyddiau cyflogaeth er engraffit sied magu a bridio pysgod, parlwr trin cŵn, unedau storio a ffrâm bren ar gyfer clinig asgwrn cefn..
14. Mae Dangosydd D21 yn gosod targedau ar gyfer cyfarch yr adnoddau ynni adnewyddadwy posib sydd wedi cael ei adnabod yn y Cynllun. Roedd disgwyl y buasai 50% o hyn sef 1,113.35 GWh ar gyfer trydan a 23.65 GWh am wres wedi cael ei gyfarch erbyn 2021. Fodd bynnag hyd at 2023 dim ond 70.6 GWh yn ychwanegol i'r ffigyrau yn nhablau 7 ac 8 yn y CDLI ar y cyd sydd wedi cael ei ddarparu. Felly nid yw'r targed o 50% o'r adnoddau ynni adnewyddadwy posib ar gyfer gwres a trydan yn cael ei ddarparu erbyn 2021 wedi cael ei gyflawni. Mae gan y cynlluniau a ganiateir botensial ar gyfer ynni a gynhyrchir o 3,281.4GWh. Byddai hyn yn cyrraedd y targed o fewn y Cynllun fodd bynag mae rhai o'r cynigion wedi cael caniatâd ers peth amser. Mae'n amlwg felly bod methu â chyflawni'r

targed o fewn y Cynllun mewn perthynas â gweithredu cynlluniau yn hytrach na methiant ym Mholisiau Ynni Adnewyddadwy y Cynllun.

15. Cafodd 8 cais ei gwrthod yn rhannol oherwydd materion ieithyddol a cafodd 13 cais ganiatâd efo amod cynllunio ar gyfer mesurau lliniaru ieithyddol.

3.1.7 Bydd casgliadau'r AMB yma ynghyd a'r AMB blaenorol yn darparu sail tystiolaeth bwysig wrth baratoi CDLI Newydd. Fel yr amlinellir uchod ac yn yr Adroddiad yn atodiad 1 nid yw rhai targedau polisi yn cael eu cyrraedd, fodd bynnag, mae rhan helaeth o rhain yn ymwneud â materion sydd y tu allan i reolaeth y CDLI ar y Cyd. Mae'r CDLI yn darparu fframwaith polisi i gefnogi datblygiadau priodol o fewn ardal y cynllun. Mae'r targedau polisi nad ydynt wedi'u cyrraedd yn ymwneud a datblygiad economaidd; CGD Wylfa Newydd, datblygiadau ar dir cyflogaeth, nifer y bobl sy'n cymudo allan o Ynys Môn ar gyfer gwaith a thargedau ynni adnewyddadwy. Ni all y CDLI fodloni'r targedau sydd wedi ei osod yn y fframwaith fonitro ar ben ei hun. Fel sydd wedi ei osod allan yn casgliad yr Adroddiad Monitro Blynyddol fydd yr holl faterion sydd yn cael ei drafod yn yr AMB yn cael ei ystyried wrth baratoi'r sail tystiolaeth bydd yn cefnogi polisiau newydd y Cynllun Datblygu Lleol.

Adolygu'r Cynllun

3.1.8 Yn unol â chanllawiau cenedlaethol, mae'n rhaid adolygu Cynlluniau pob pedair blynedd a pharatoi Cynllun Diwygiedig. Cafodd y Cynllun presennol ei fabwysiadu ar 31 Gorffennaf 2017 ac felly cafodd Adroddiad Adolygu ei baratoi. Casgliad yr Adroddiad Adolygu oedd gwneud Adolygiad Llawn o'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd sydd yn gyfystyr a pharatoi Cynllun newydd. Yn dilyn hyn penderfynwyd Cabinet Cyngor Gwynedd a Phwyllgor Gwaith Chyngor Sir Ynys Môn i ddirwyn y trefniant cydweithio i ben rhwng y ddau Gyngor a pharatoi Cynlluniau Datblygu ar wahân. Daeth y trefniant cydweithio i ben a daeth i ben ar 31 Mawrth 2023 a sefydlwyd timau polisi ar gyfer y ddaru Gyngor. Fe fydd casgliadau'r AMBau yn rhan o sail tystiolaeth fydd yn cyfrannu at paratoi Cynlluniau Datblygu Lleol newydd i'r ddau Gyngor. Er fod penderfyniad i baratoi CDLI ar wahân i'r ddau Gyngor, mae'r AMB yma yn dilyn yr un fformat a'r rhai blaenorol oherwydd mae'n adrodd ar perfformiad y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. Mi fydd yr wybodaeth sydd yn cael ei gyflwyno yn yr Adroddiad yn ddefnyddiol fel tystiolaeth i'r ddau Gyngor ar gyfer paratoi ei Cynlluniau Datblygu Lleol unigol.

Barn gyffredinol gan Gweithgor Polisi Cynllunio

- Angen sicrhau fod yna waith pellach yn cael ei wneud ar yr agweddau cynaliadwyedd a'r targedau ynni adnewyddol.

3.2 Rhesymeg a chyfiawnhad dros argymell y penderfyniad

3.2.1 Mae'r Adroddiad Monitro Blynyddol yn cynnwys gwybodaeth ffeithiol am berfformiad y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd o 1-4-23 i 31-3-23 ag mi fydd yn rhan o'r sail tystiolaeth ar gyfer paratoi Cynllun Datblygu Lleol newydd. Fel sydd wedi nodi yn rhan 2 o'r adroddiad yma mae Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Lleol) (Cymru) 2005 gosod allan yr angen i fonitro'r Cynllun Datblygu Lleol

(CDLI) yn flynyddol ac i gyflwyno Adroddiad Monitro Blynyddol i Lywodraeth Cymru erbyn 31ain Hydref yn flynyddol.

3.3 Camau nesaf

- 3.3.1 Yn dilyn unrhyw newidiadau gall ddeillio o'r trafodaeth neu unrhyw man newidiadau golygyddol bydd ei angen ar gyfer cywirdeb, bydd fersiwn terfynol o'r Adroddiad Monitro Blynyddol yn cael i baratoi a'i yrru i Lywodraeth Cymru erbyn 31/10/2023.

4.0 Sylwadau Swyddogion Statudol

4.1 Prif Swyddog Cyllid

Dim i'w ychwanegu i'r adroddiad o safbwynt priodoldeb ariannol

4.2 Swyddog Monitro

Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb

Rhestr Atodiadau:

Atodiad 1 – Adroddiad Monitro Blynyddol Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd 2022-2023.